

Instituut van de Bedrijfsrevisoren (IBR)
De heer Patrick VAN IMPE
Voorzitter
Koning Albert II-Laan 19
1210 BRUSSEL

Instituut van de Belastingadviseurs en
de Accountants (ITAA)
De heer Bart VAN COILE
Voorzitter
Koning Albert II-Laan 19
1210 BRUSSEL

Brussel, 22 april 2025

Geachte heren Voorzitters,
Geachte heer VAN IMPE,
Geachte heer VAN COILE,

Betreft: Verzoek tot herformulering/formeel advies met een aantal specifieke verwachtingen inzake de gemeenschappelijke ontwerpnorm “ontbinding en vereffening” naar aanleiding van de hoorzitting/ontmoeting op 17 maart 2025

Wij verwijzen naar uw verzoek om goedkeuring/advies, middels uw gezamenlijk schrijven van 23 januari 2025, van het ontwerp van gemeenschappelijke *“Norm inzake de opdracht van de beroepsbeoefenaar bij de ontbinding en vereffening van vennootschappen”*.

Zoals voorgeschreven door artikel 31, § 1, derde lid van de wet van 7 december 2016, heeft er omtrent deze ontwerpnorm op 17 maart 2025 een hoorzitting, voor wat het IBR betreft, en een ontmoeting, voor wat het ITAA betreft, met de vertegenwoordigers van de beide instituten plaatsgevonden.

Het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren (College), de Autoriteit voor Financiële diensten en Markten (FSMA) en de Nationale Bank van België (NBB) werden door de Hoge Raad over deze ontwerpnorm geraadpleegd.

Op 20 februari 2025 heeft de Hoge Raad de opmerkingen van het College ontvangen. Deze opmerkingen werden u voorafgaand aan de hoorzitting/ontmoeting per mail van 21 februari 2025 meegedeeld.

Op de vergadering van de Hoge Raad van 14 april 2025 hebben de leden van de Hoge Raad de diverse argumenten en reacties die op de hoorzitting/ontmoeting naar voren zijn gebracht, geëvalueerd.

Naar aanleiding van de bespreking van de ontwerpnorm met de vertegenwoordigers van beide instituten in het kader van de hoorzitting/ontmoeting, is gebleken dat er zich nog een aantal fundamentele aanpassingen aan de ontwerpnorm opdringen en aanvullende toelichting en/of bevestiging nodig is op de volgende punten:

- 1) De verwijzingen in de ontwerpnorm naar paragrafen van de ISA's of van de gemeenschappelijke KMO-norm gebeurt de ene keer in de vereisten, de andere keer in de toepassingsmodaliteiten: met het oog op coherentie deze verwijzingen consequent ofwel enkel in de vereisten, ofwel enkel in de toepassingsmodaliteiten (A-paragrafen) opnemen;
- 2) In toepassing van de traditionele interpretatieregel "*qui peut le plus, peut le moins*" de verduidelijking aanbrengen dat een bedrijfsrevisor, die niet de commissaris is, de mogelijkheid heeft om op vrijwillige basis de in België van toepassing zijnde ISA's toe te passen;
- 3) Gelet op het gebrek aan een expliciete juridische – wettelijke – basis inzake de inhoudelijke criteria en de vorm voor het opstellen van een staat van activa en passiva en op het feit dat normen geen bindende voorschriften voor derden mogen bevatten, de zinsformuleringen "*Naar analogie met artikel 3:68, §2, laatste lid WVV moet de staat van activa en passiva worden opgesteld volgens het schema van de balans en minstens dezelfde rubrieken bevatten als de laatst goedgekeurde jaarrekening (behoudens indien de rubrieken geen saldo bevat).*" en "*Indien dit schema niet werd nageleefd, zal de beroepsbeoefenaar de gevolgen hiervan op het oordeel van zijn verslag beoordelen.*" in paragraaf A17 schrappen;
- 4) Omwille van de consistentie doorheen de hele ontwerpnorm steeds de formulering "*de staat van activa en passiva*" met de toevoeging "*met inbegrip van de daarmee verband houdende toelichtingen*", zoals vermeld in paragraaf 44 b), gebruiken;
- 5) De voor de beroepspraktijk nodige precisering omtrent de notie deficitaire vereffening en de voorwaarden ervan in paragraaf A29 verschaffen;
- 6) De verwijzing naar het CBN-advies 2022/06 in paragraaf A30 veeleer opnemen in paragraaf A29 en in paragraaf A30 en in een A-paragraaf bij paragraaf 36 verwijzen naar het CBN-advies 2022/04 (in het bijzonder randnummer 10, resp. randnummer 26 van het CBN-advies 2022/04);
- 7) Het vermelden in paragraaf A31 van een voorbeeld van een uitzonderlijke omstandigheid waardoor een opdrachtbrief met een bevestigingsbrief kan worden gecombineerd;
- 8) De keuze voor de beroepsbeoefenaar in paragraaf 48 tussen een oordeel met voorbehoud of een afkeurend oordeel in een A-paragraaf duiden;
- 9) Voor wat de communicatie aan de ondernemingsraad inzake economische en financiële inlichtingen betreft, in een A-paragraaf preciseren dat, voorafgaand aan de uitvoering van de ontbinding, de ondernemingsraad in het kader van de occasionele informatie wordt ingelicht (art. 25 en 26 KB van 27 november 1973, zie ook het CRB-advies 2020-2148) en, indien deze informatieverstrekking niet (correct) is verlopen, de commissaris/bedrijfsrevisor hierover rapporteert;

- 10) Het ontbreken van een model met minimuminhoud van opdrachtbrief in bijlage bij de ontwerpnorm;
- 11) In paragraaf A7 toevoegen wat de beroepsbeoefenaar in de praktijk doet wanneer deze vaststelt dat een andere beroepsbeoefenaar van hetzelfde instituut of een beroepsbeoefenaar behorend tot een ander instituut reeds belast werd met de opdracht;
- 12) In paragraaf 2 en overweging (4) de woorden "*en stichtingen*" na het woord "*(I)VZW's*" weglaten, aangezien er in geen tussenkomst van een beroepsbeoefenaar is voorzien ingeval van stichtingen, zelf als er een commissaris is benoemd, die enkel gerechtelijk kunnen worden ontbonden.

Naast voormelde aanpassingen dient de ontwerpnorm ook nog te worden bijgestuurd teneinde tegemoet te komen aan de opmerkingen van het College. Desgevallend dient te worden gemotiveerd waarom bepaalde opmerkingen niet werden gevolgd; wij verwijzen hiervoor naar onze mail van 21 februari 2025 waarmee wij u de commentaren van het College omtrent de ontwerpnorm, aansluitend op de raadpleging vanwege de Hoge Raad, hebben overgemaakt.

Gelet op hetgeen voorafgaat, verzoeken wij u dan ook om, in toepassing van artikel 31, § 1, vijfde lid van de wet van 7 december 2016 (verzoek tot herformulering) en van artikel 80, tweede lid van de wet van 17 maart 2019 (formeel advies met een aantal specifieke verwachtingen), ons **uiterlijk tegen 15 juni 2025 middels een gezamenlijke reactie van beide instituten** een aangepaste versie van gemeenschappelijke ontwerpnorm te bezorgen.

Het spreekt uiteraard vanzelf dat wij ons ter beschikking houden, mocht u nog verdere toelichting of verduidelijking nodig achten.

Wij kijken met belangstelling uit naar uw verdere berichten.

Met de meeste hoogachting,

Emmanuel PIETERS
Voorzitter